

O oblicima oružane borbe

Bilo je ovdje stanovišta da u teoriji ratne vještine i u strategiji ne treba klasifikovati oružanu borbu prema njenim oblicima na frontalni, partizanski i kombinovani. Ja ne mislim tako, ali svoj stav neću moći šire i detaljnije obrazlagati, pošto smatram da to nije moguće uspješno učiniti u jednoj diskusiji.

Uopšte ne dovodim u pitanje oblike oružane borbe, jer mislim da se doista oružana borba kao cjelina ili u preovlađujućem obimu i karakteru najavljuje u okvirima nama poznata tri oblika: frontalnog, partizanskog i kombinovanog. Moram, međutim, priznati da se ponekad kolebam oko toga da li se doista radi o obliku ispoljavanja ili o načinu izvođenja oružane borbe. Ipak, odlučujem se za »oblik«.

Pod oblikom oružane borbe podrazumijevam okvir pojavnog ispoljavanja njenog sadržaja i odgovarajući način angažovanja oružanih snaga i drugih učesnika u procesu oružane borbe, pri ostvarivanju određenog cilja rata (vojnog, političkog, ekonomskog) u cjelini, odnosno nekog njegovog perioda, na ratištu ili pojedinim vojištima zahvaćenim agresijom. Makar i površna analiza ove definicije otkriva nam da su osnovni elementi pojma »oblik oružane borbe« slijedeći: a) da je »oblik...« ispoljavanje sadržaja oružane borbe, dakle unutrašnja organizacija, kompozicija, ustrojstvo tih osnovnih sadržaja, čime se stiče utisak organizovane cjeline oružane borbe ili njenog pretežnog dijela; b) da je »oblik...« način angažovanja oružanih snaga u cjelini ili njihovog pretežnog dijela, i c) da je to i način angažovanja drugih učesnika u procesu oružane borbe. Ovako shvaćena definicija oblika oružane borbe, sa njenim osnovnim elementima, kako sam to pokazao u prethodnom stavu, pruža nam dovoljno mogućnosti da valjano definišemo sva tri oblika ispoljavanja: frontalni, partizanski i kombinovani. Nadalje, elementi ove definicije služe nam kao kriterijumi za razlikovanje svih oblika, iako smo svi svjesni da oštih prelaza iz jednog u drugi oblik nema, već da se oni međusobno prožimaju.

Moram ipak priznati da za mene frontalni naziv nije adekvatan naziv. Međutim, bolji izraz za sada nisam našao, pa mislim da može da egzistira i da ne smijemo biti isključivi. Pošto sam krenuo da

nudim definicije, mislim da bi pod frontalnim oblikom mogli podrazumijevati takav okvir pojavnog ispoljavanja oružane borbe u kojem se najveći dio oružanih snaga (uz učešće i drugih subjekata) angažuje tako da pretežno izvode frontalna borbena dejstva u strategijskim razmjerama, pri čemu se vojnostrategijski cilj rata ili nekod njegovog perioda vezuje za to da se zadrži ili što manje ustupi prostora protivniku, odnosno da se što je moguće prije razbije agresija i agresor izbaci sa agresijom zahvaćenog ratišta — vojišta. Primjenjuje se pri povoljnim opštim uslovima i odnosu snaga, a u slučaju negativne promjene uslova i odnosa snaga ovaj oblik oružane borbe može prerasti u kombinovani.

Partizanski oblik se, shodno rečenom, može smatrati da je takav okvir pojavnog ispoljavanja oružane borbe — prije svega u slučaju krajnje nepovoljnog odnosa i najtežih opštih uslova — u kojem oružane snage i drugi učesnici u oružanoj borbi izvode borbena dejstva, pretežno na partizanski način, radi ostvarivanja vojnostrategijskog cilja rata ili njegovog određenog perioda. Ovaj oblik mora imati stalnu tendenciju kontinuiteta oružane borbe i svoje transformacije, saglasno stvorenim uslovima, u kombinovani oblik oružane borbe.

Za kombinovani oblik, može se reći da predstavlja takav okvir ispoljavanja oružane borbe u kojem oružane snage ili drugi učesnici, nosioci oružane borbe i drugih vidova borbe i otpora i svih borbenih dejstava (frontalnih i partizanskih), u relativno *podjednako* *srazmjeri* realizuju cilj rata, odnosno njegovog određenog perioda, na cijelom ratištu ili agresijom zahvaćenim vojištima. Ovaj oblik se može postepeno transformisati tako da pretežno dominiraju frontalna dejstva, ili se u slučaju negativnog razvoja ukupnih uslova prerasta u partizanski oblik oružane borbe.

Kao što sam na početku obećao, nisam šire obrazlagao ponuđene definicije. Nudim ih ovdje na diskusiju, ne kao odmah prihvatljive, već kao mišljenje koje podleže kritici. Uostalom, mi smo i do sada pokazali da prihvatamo kritički pristup svakom stavu, svakoj definiciji. Na naše zadovoljstvo, to je pouzdan indikator visokog nivoa naših teorijskih aspiracija, a usudio bih se reći, i ostvarenog nivoa naših teorijskih razmatranja, što garantuje siguran put potpunije teorijske izgradnje naše vojne nauke i strategijske misli uopšte.